فرمان الله ﷻ
بخوان وپروردگار تو بزرگوارتر است آنکه علم آموخت به وسیله قلم.
(العلق - آیات ۳-٤)

اراده

ارشاد نبوی (ﷺ)
آموختن علم بر هر مرد وزن مسلمان فرض است.
(رواه مسلم)

د افغان نشراتی مرکز خپرونه

سال دوم شمارهٔ سی‌ام شماره مسلسل ٥٤ جمعه ۱۷جوزا ۱۳۸۱هـش (۲٦) ربیع الاول ۱٤۲۳هـق ۷ جولای ۲۰۰۲ میلادی

PROPERTY ACKU

موسی غازی په پاکستان کی دافغانستان شاژدافیر:

مونږ تر وسی وسی تیار یو چی دافغان مهاجرینو دستونزو په حل کولو کی هلی ځلی وکړو

حاجی سید داود دافغان نشراتی مرکز رئیس:

ګڼ شمیر افغانی کدرونه شته چی هیوادته دستنیدو لپاره سترګی په لاردی

پیښور دجوزا ۱٤: په تیرو ۲۳ کلونو کی دالومړی ځل دی چی په پاکستان کی دافغانستان دلوی سفارت مسوولین اوغړی له مهاجرو افغانانو سره ددوی دنماینده ګانو په حیث لیدنه کتنه کوی،

دهغوی له ستونزو ځان خبروی اودحل له پاره ئی دمرکزی حکومت سره مطرح کوی.

دارادی خبریال له همدغه امله لیکی: په پاکستان کی دافغانستان دلوی سفارت شارژدافیر ښاغلی رحمت الله موسی غازی اوپه پیښور کی افغان قونسل ښاغلی حاجی عبدالخالق فراهی دافغان نشراتی مرکز له مشراوغړیو سره په لیدنه کتنه کی دهیواد دروان حالت اودبیا ودانی په چارو، دافغان مهاجرینو دستونزو، هیوادته دبیرته تللو اوپه تیره بیا له پاکستان نه دعلمی، فنی اواداری کدرونو دبیرته ستنیدلو له پاره داسانتیاوو دبرابرولو، دښوونی او روزنی په برخه کی دمرستی اوله ملی سوداګرو سره دښه تفاهم په هکله خبری وکړی.

دافغان نشراتی مرکز مشر ښاغلی حاجی سید داوود په خپلو خبرو کی وویل: دالومړی ځل دی چی په پاکستان کی دافغانی سفارت مسوولین په عملی ډول دخپلو مهاجرو هیوادوالو په خدمت کې دی. تاسی کولی شی دمهاجرو هیوادوالو او دمرکزی حکومت ترمنځ دښه تفاهم په را پیدا کولو سره دټولو مهاجرو افغانانو ستونزی حل کړی، هغوی ته هیواد ته دبیرته ستنیدو په کارکی مرسته ورسوی ټول افغان

(۲مخ)

شاغلی رحمت الله موسی غازی وشاغلی عبدالخالق فراهی هنگام بازدید ازشعب مختلف مرکز نشرات افغان

دافغانستان لپاره دامریکا دحکومت ځانګړی استازی زلمی خلیلزاد:

په پاکستان کی به هم دالقاعده پرخلاف عملیات کوو

ښاغلی زلمی خلیل‌زاد

کابل: په پاکستان کی دالقاعده ډلی دغړو ټکول دومره مهم دی لکه چی په افغانستان کی د هغوی تباه کول مهم ؤ.

دافغانستان لپاره دامریکا ځانګړی استازی ډاکټر زلمی خلیلزاد په کابل کی په یوه مطبوعاتی کنفرانس کی وویل چی القاعده اوس هم افغانستان ته خطر دی، وړی وړی ډلی بی پاتی دی ، چی ائتلافی ځواکونه ورپسی ګرځی.

ډاکټر خلیلزاد وویل چی دا د وخت نه مخکی خبره ده چی وویل شی په پاکستان کی دطالبانو اوالقاعدی پرخلاف څه وخت ، څرنګه او په کومه سیمو کی عملیات ترسره کیږی.

ده وویل ، چی تروریستان به په پاکستان کې هم دپناه ځای ونه لری، ډاکټر خلیلزاد دلویی جرګی دجوړیدو په اړه وویل چی لویه جرګه به عادلانه وی او دټولو افغانانو استازیتوب به وکړی، نو موړی

(۲مخ)

دلو یی جرگی په درشل کی

جرگه سنت افغانزمین

راتلونکی لویه جرگه

نظریات، انتقادات اوپیشنهادات

که دلویی جرگی نتیجی زمونږ دمنافعو تمثیل ونکړی مسوولیت به یی دملل متحد وی

شکیب احمد حیدری

دافغانستان دلرغومی تاریخ په اوږدو کی ثابته شویدی چی لویی جرګی دخومره پیچلو اوستونزمنو ملی او نړیوالو مسلو دحل لپاره یوه منلی، غښتلی ،

(٦مخ)

لویه جرگه امید های ثبات راباخود میاورد

گذارش گلبهار غروال از خوست

سران اقوامی که از نواحی اطراف شرقی خوست، جهت انتخاب نماینده ها برای لویه جرگه دررابطه به ایجاد یک ادارهٔ قوی مرکزی که قرار است حکومت آینده را تعیین کند باهم یکجا شده بودند درحالت تردید مانده اند.

زمانی که آنها درخوست که با پاکستان هم مرز است ملاقات نمودند، مبارزه برای بدست آوردن قدرت که بعد از سقوط طالبان شدت یافته بود به یک جنگ خونین مبدل گردید. جنگ بین گروه های وفادار به والی سابقهٔ گردیز پا چا خان ځدران و قومندان امنیه

(ص٤)

داکتر روستا ترکی فرانسه

لویه جرگه اضطراری و سرنوشت صلح

واقعیت اینست که افغانستان درمرحله حساس از تاریخ معاصرخود قراردارد. افغانها با این چلنج جامعهٔ بین المللی مواجه هستند که آیا می توانند از لویه جرگه بمثابه افزار صلح وثبات سیاسی استفاده کنند ویاخیر؟

خطر یکه داعیه صلح از مجرای لویه جرگه اضطراری راتهدید قومی می کند ازین جاناشی می شود که لویه جرگه تحت تأثیر جنگ سالاران مسلط دراداره عبوری مؤقت که دربخش عمده ،از یک گروه نماینده گی می کند، نتواند ترکیب واقعی جامعه را در خود منعکس بسازد. عدم انعکاس ترکیب قومی جامعه افغانی لویه جرگه را از نظر سیاسی بی موازنه خواهد ساخت وموجب بروز عکس العمل هائی دردرون وبیرون افغانستان دربرابر تصامیم لویه جرگه خواهد شد:

* درداخل کشور جنگ سالارانی که لویه جرگه راوسیله پیشبرد مقاصد سیاسی گروه جنگی رقیب تشخیص بدهند، علیه احکام لویه جرگه موضع خصمانه خواهند گرفت.

* درخارج افغانستان وقتی ممالک مداخله گر همسایه موازنه سیاسی لویه جرگه را به نفع کشور رقیب مشاهده کنند خوانا خواه دست به شورا نیدن حواریون علیه پروسه صلح خواهند زد.

(ص۲)

اراده

دتاسیس کال: ۱۳۷۹ هـ ش
اونیزه خپلواکه تحلیلی خپرونه
دامتیاز خاوند: افغان نشراتی مرکز
مؤسس: سید داؤد
مسوول مدیر: عتیق الله پژواک
معاون: میاگل آروال
مسوول سکرتر: ظهور «افغان»
پست بکس «۹۰۹» یو نیورستی ټاون، پیښور
تیلفون: (۸۵٤۱٤۵)، فکس: ۸٤۱۷۸۵
E-Mail: amrc@brain.net.pk

به نام خداوند بخشایندهٔ مهربان

سرمقاله

مشکل مبرم ریاست «دولت» وحکومت انتقالی دریرتو دومکتب فکری متضاد

حق وزور

اگرنگاه سرسری ای به واقعات سه دههٔ اخیر کشور خویش باندازیم حد اقل به این نتیجه می رسیم که: از آوانیکه مؤسسهٔ تاریخی وعنعنوی ودرحین حال مؤسسهٔ مأنوس وشناخته شده سلطنت یا پاد شاهی درافغانستان ساقط شد ونظام نامانوس ونا اشنای جمهوریت جاگزین آن شد، مصایب وبدبختی های سیاسی، اقتصادی واجتماعی مابه وضاحت کامل آغاز یافت واین مصایب وبدبختی های ملی درطی به یک حساب (۷) وبه حساب دیگر (۸) جمهوریت ویک امارت نه تنها فروکش نکرد، بلکه برکمیت وکیفیت آن- هردو- اضافه شد وراه گریز وستیز هردورا بر ما مسدود کرد.

جمهوریت وشاهی دوطرزجداگانهٔ رژیم یارژیم های سیاسی می باشد که هردو دارای تاریخچهٔ باستانی بوده و تا امروز که آنرا عصر ساینس وتکنالوجی پیشرفته می نامیم ویا به نام های دیگر یادمی کنیم این دوطرز حکومت دردنیا، بین پس مانده ترین وپیشرفته ترین ملل جهان دایر وسایر است. البته اگر دیروز یا امروز جمهوریت های استبدادی داشته و داریم، سلطنت های استبدادی ومطلقه ای هم داشته ایم وبرعکس:

قابل تذکر است که رژیم سلطنت درافغانستان چون رژیم سلطنت ویا دشاهی درفرانسه دراثر انقلاب کبیر آن کشور ویا درروسیه دراثر انقلاب تقلبی اکتوبر ازبین برده نشد وخونین ورنگین نبود بلکه دراثر برخی از اختلافات بسیار پیش افتادهٔ خانواد گی از بین رفت که طبعاً برخی از تأثیرات غیر مستقیم اتحاد جماهیر شوروی سوسیالستی را دراین تحول نافرجام، نمی توان نادیده گرفت که بعداً بزودی جامهٔ عمل پوشید.

جمهوری اول افغانستان دراثر کود تای خونین روس ها با همکاری تنی چنداز حواریون افغان آن، به آسانی از بین رفت وروس به افغانستان تجاوز نظامی کرد، اما دراثر پا فشاری مجاهدین دلیر وقیام عمومی دسته جمعی تمام اقوام وقبایل افغان ونیز علل دیگری از قبیل پادر میانی امریکا وافکار عمومی جهان متمدن و آزاد، مجبور شدند سرزمین مارا ترک گویند وبعد از سقوط آخرین مهرهٔ شان درکابل، درماتم تجزیهٔ امپراطوری گستردهٔ خود بنشینند وزخم های خود را بلیسند.

مجاهدین سربکف ما به همان اندازه ایکه درجنگ وحتی جنگ نابرابر مظفر وکامیاب بودند به همان پیمانه دراثر علل خارجی وشناخته شده از یکطرف ودراثر مداخلات مستقیم وعریان کشور های همسایه وغیر همسایه از طرف دیگر، در ساحهٔ سیاست بازنده وناکام از آب درآمدند. جنگ های خانگی آغازشد، کشور به اطلال ودمن مبدل گردید ومداخلات خارجی درکشور بحد اعلی خود رسید.

امریکا وسایر کشور های مترقی جهان بعد ازرسیدن به مقاصد سیاسی خویش مارا به کلی ترک گفتند وپی کار خود رفتند. کشور ما بعد از پاد شاه گردشی ای چند به قلعهٔ متروک وبی صاحبی مبدل شد وتعدادی از کسان بی خانمان وآواره بدان رو آوردند تا آنرا به کلی تصاحب واز خود سازند.

از قفای روز ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۲ که می توان آنرا یک فاجعهٔ قرن جدید خواند، فرارسید وشری برخاست که به اصطلاح عوام، خیر مادرآن مکنون بود وتوجه نه تنها امریکا بلکه توجه جمیع کشور های غرب را باردیگر به افغانستان بی دروديوار وبی برج وبارو جلب کرد وقرعهٔ فال باز به نام کشور ویرانهٔ ما زده شد.

این توجه آنی وجبری امریکا ومتحدین آن به افغانستان دواثر آنی وزودرس داشت.

۱- سقوط رژیم طالبان.

(ص۵)

موږ تر روسی وسی تیاریو چی دافغان مهاجرینو دستونزو په حل کولو کی هلی ځلی وکړو

مهاجر غواړي چي هیواد ته ستانه شي که کومه اندیښنه ولری هغه ستا سی په خبرو او تفاهم حل کیدی شی.؟

ده زیاته کړه: زه باورلوم چی په پاکستان کی ترنورو هیوادونو ګڼ شمیر افغانی علمی، فنی او تخنیکی کدرونه هیواد ته دبیرته ستنیدو اوخدمت په هیله شپی سباکوی که چیری ستاسی له لاری له دوی سره دښه تفاهم اوواړ زمینه برابره شی کیدای شی چی دغه کدرونه ډیر ژر دهیواد په بیا رغاونه کی عملاً برخه واخلی. موږ کولی شو ددغو کدرونو په راتولو لو اوتشویقولو کی ډیره مرسته وکړو.

دغه راز دارادی اونیزی مسوول مدیر ښاغلی عتیق الله پژواک هم ددغو خبرو دتائید او مرستی کولو په ترڅ وراندیزوکړ چی: که څه هم د مؤقتی اداری بهرنی سیاست تر تریوه حده بریالی دی خو په کورنی سیاست کی یی یوڅه افراط او تفریط شته که داعتدال په لور بدلون په کی راشی کیدای شی ګڼ شمیر افغانان واده شی او دهیواد دبیا ودانولو له پاره به چمتو شی. ددی ترڅنګ هغه افغانی کدرونه دی چی دلته په پاکستان کی له بهرنیو مؤسسو سره په کار بوخت دی جذب اوتشویق کړای شی دوی به په بیا رغاونه کی زموږ دخلکو ډیری ستونزی اواری کړی. پدی شرط چی د یوه منسجم پلان له رویه عملاً کاروشی او دنظر له ساحی نه دعمل میدان ته ورګډ شو.

زموږ خبریال زیاتوی: افغان نائب سفیر اوقونسل پخپل وار ددغو کارونو د ترسره کولو هیله وکړه زیاته یی کړه چی: که څه هم موږ تریوه حده هلی ځلی کړیدی، باوردی چی بشپړ والی ته اړتیا لری موږ له افغانی مهاجرو سوداګرو سره وکتل دهغوی ستونزی مو مرکزی حکومت رسولی دحل له پاره یی ګامونه اخستل شوی، دمهاجرو متعلمینو اوفارغانو له پاره مو د آسانتیاوو دبرابرولو له پاره شرایط مساعد کړی بی له ځنډه اوبی له مصرفه دهغوی کارونه ترسره کیږی او موږ دی ته هم تیار یو چی ستاسی په مرسته هیواد ته دعلمی، فنی اوتخنیکی کدرونو دستنولو له پاره هلی ځلی وکړو. اوپه دی لړ کی به دمرکزی حکومت، د ملګرو ملتونو دځانګړیو دفترونو پاملرنه راګرځوو او د I.O.M له نړیوالی اداری سره په تماس کی یو چی ښه شرایط ورته برابرکړو.

ښاغلی رحمت الله غازی اوحاجی عبدالخالق فراهی دافغان نشراتی مرکز له بیله بیلو برخو: درادیو تلویزیون اودعکاسی ارشیف، درادیو اوتلویزیون ستوډیو ګانی، کتابتون اودارادی د اونیزی له دفتر نه لیدنه وکړه او په دغسی علمی او فرهنګی شتمنی یی خوښی څرګنده کړه.

په پاکستان کی به هم...

څرګنده کړه چی لویه جرګه دبن دپریکړو سره سمه جوړیږی اودانتقالی دوری مشر، نوی شورا او دستری محکمی قاضی القضات ټاکی، خلیلزاد په ډاګه کړه چی امریکا اوس دهغو کمونستانو او توپک سالارانو سره چی لویی جرګی ته ټاکل شوی دی مقابله اومحاسبه نه کوی خو په راتلونکی کی به له جنګی جنایتکارانو سره قانونی چلندوشی، خلیلزاد زیاته کړه چی زموږ اصلی مقصد افغانانو لپاره دسولی راوستل دی.

«ماما ډیرو شپو میلمه دی»

دافغانستان لپاره دامریکا داولس مشر ځانګړی استازی ځلمی خلیل زاد د ۱۳۸۱ هـ ش کال دجوزا پراوومه په کابل کی په یوه مطبوعاتی کنفرانس کی وویل چی داتصور ډیر بیځایه دی چی په افغانستان کی به دامریکا حضور مؤقتی وی، امریکا به کله هم افغانستان یوازی پری نږدی.

ښاغلی خلیلزاد خوډیر ښه زیری وکړ اوتردی دمخه امریکا یی جنرلانو هم دازیری کړی دی چی په افغانستان کی یی دماموریت شپی اوږدی دی اوکله خویی له برتانوی افسرانو سره دنظر ټکرهم را غلی دی، هغوی ویلی دی چی طالبان اوالقاعده ختمه شوه، خو امریکا یی جنرال یی خبره په ستونی کی وروچه کړی ده چی نه؛ زموږ دماموریت لا ډیری شپی پاتی دی.

خیر! موږ دامریکا په حضور کی څه نه وایو پخپله خوښه اوخپل زور را غلی اوچی کله یی هم مصلحتونو ایجاب کړه بیا یی که افغانان په لمنی پوری کلک وهم نښلی چی دخدای پاردی موږ چاته پریږدئ، هم به له افغانستانه وځی خو زموږ داریانتیا خبره داده چی امریکا له خپلی هغی پر مختللی تکنالوژی سره په چاپسی را غلی وه هغوی داسی تری تم شول چی ته به وایی څمکه وچاوده اودوی پکی ننوتل، امریکا چی دخپلو مطلوبو کسانو کوم لست خپور کړی و، هغه خلک یو هم ونه نیول شول اوچی کوم ګوډاوشل په مخه ورغی هغه یی ونیول او هسی یی پری خپل حساب پوره کړ او ډیر ښایی دبیستو په تیل کی تللی وی.

خیر خبره رانه بل خوا لاړه نه شی، خبره په افغانستان کی دامریکا دحضور وه زه نپوهیږم دخلیلزاد به له دی حضور نه هدف څه وي؟

که هدف یوازی نظامی وی نو باور وکړئ چی دافغانانو خونور له ډزنه زړه راسکیږی، اوتراوسه چی ګورو هم فقط دبمبارد خبر مو اوریدلی، ښا یی هغه یی هم تر یوه حده پوری ضرورت وی خو افغانان داسی حضور ته اړتیا لری چی د افغانستان بیا رغاونه پیل شی، لکه چی ډاکتر خلیلزاد هم پخپل مطبوعاتی کنفران کی دافغانستان پر بیا رغاونه ډیر تأکید وکړ.

ووایم که نه وایم

فدا محمد فایض

دکابل پوهنتون یوه پخوانی استاذ مرحوم پوهاند غلام حسن خان مجددی به یووخت په طنزیه لهجه ویل چی د کابل پوهنتون دلیلیی شاګردان دورځی دوه خرواره کچالو خوری، خو دوه ټکی سبق نه وایی. هغه مهال دپوهنتون حالت داسی و چی د محصلینو ټول وخت به په مظاهرو تیر شو اوچابه په ټول کال کی پنځه پانی سبق هم نه وایه، اوس همغه حالت دافغانستان دی، دبهرنیانو به په کی هغسی غوبل جوړوی چی په ځانګړی توګه کابل خوډالرو پرسر اخستی اودغریبی طبقی لپاره یی په هغه ښار کی استوګنه ناممکنه کړی ده، خو دبیا ودانی یوه خبره هم چاوانه اوریده، شپړمیاشتی تیری شوی، او شپږ خښتی چیرته ونه لګول شوی او د اداری فساد خو هغه پخوانی حال دی، زراوزور اوس هم په خپل همغه پخوانی حال پاتی دی اوهمغسی حکومت کوی، امنیتی حالت واړ من نه دی، دخلکو دجایدادونو غصب روان دی نو اوس پوښتنه داده چی افغانانو ته دامریکا یا دغه اوهغه هیواد دحضور څه ګټه ورسیدله.

قرارداد پایپ لاین گاز ترکمنستان به پاکستان

مزایای اقتصادی وسیاسی آن به افغانستان ومنطقه ویک«اما» یا«مگر»احتیاطی واحتمالی

قرارداد امتداد واعمار پایپ لاین گاز طبیعی ترکمنستان ازطریق افغانستان به پاکستان که بروز پنجشنبه ۳۰می ۲۰۰۱ دراسلام آباد بین سران سه کشور مورد نظر روی آن توافق صورت گرفت، قرار دادیست که هم اهمیت اقتصادی به این سه کشور دارد وهم اهمیت اقتصادی وستراتژیک به تمام منطقه وشاید هم سایر کشور های نسبتاً دور دست.

سوابق این طرح:

جمهوریت های مسلمان ماورای آمو دریاکه بعد از سالیان دراز اسارت ،استعمار واستثمار اتحاد جماهیر سوسیالستی بعد از شکست آن بدست مجاهدین دلیر وآزادی خواهان افغانستان بعد از دادن تلفات زیاد ومقاومت وآزادی خواهی زیاد ثر ونتیجتاً پارچه شدن آن ابرقدرت متجاوز ،آزاد ومستقل شدند؛ دارای منابع سرشار زیر زمینی گاز ونفت می باشند که خود خواهان فروش وصدور آن وکشور های متعدد دیگر، خاصتاً ممالک صنعتی وپیشرفته دور ونزدیک خواهان ورود وخرید آن می باشند.که ترکمنستان یکی ازآن کشور هاست.

لذا یکی از شرکت های بزرگ امریکائی بنام UNOCAL دراواخرسال ۱۹۹۰ سروی مقدماتی ای برای تمدید این پایپ لاین از ترکمنستان ازطریق افغانستان به پاکستان انجام داد اما دراثر جنگهای شدید داخلی بین طالبان واتحاد شمال امور بعدی این پروژهٔ تقریباً ۲ بلیون دالری به تعویق افتاد ومسکوت ماند.

این پروژهٔ سود مند وپیسه زا باردیگر درسال ۱۹۹۸ روی دست گرفته شد وباز در اثر بمباردمان های راکتی امریکا برپایگاه های شبکهٔ القاعده درداخل افغانستان به تعویق افتاد.

صفرمرادنیازوف رئیس جمهور ترکمنستان چندی قبل از یک شرکت غول پیکر روسی موسوم به GazProm دعوت کرد که دراین پروژه سهم بگیرد. این شرکت روسی درسال ۱۹۹٤ حاضرشد. که درحدود ٪ ۱۵ اسهام پروژه را خریداری کند اما بعداً ازوعدهٔ خود منصرف شد.

یکی از فروشند گان گاز یعنی مؤسسه ITERA اظهار داشت که ترکمنستان از آنها دعوت کرده است تا دراین پروژه که ۳۰ بلیون کیو بک متر گاز را ازطریق افغانستان به پاکستان انتقال خواهد داد شرکت کند. نمایندهٔ این شرکت وانالیست ها وماموربن آن درسال جاری دوبار ازافغانستان دیدن کرده ومذاکراتی انجام داده اند.

گفته می شود که افغانستان از ین رهگذر ٪ ۱۲ حق العبور یا Royaity که سالانه بالغ بر (۵۰۰) ملیون دالر می شود دریافت خواهد کرد ونیز از ۱۲ هزار تا ۱٤ هزار کارگر افغانی که اینک قوهٔ کار آنها یا به هدر می رود ویا درکشور های همسایه وسایر جاها متاع کار ایشان به قیمت نازلی دردسترس کار فرمایان خارجی قرارمی گیرد ، در این پروژه صاحب کار و روزی خواهند شد.

اگر احتمالاً این پایپ لاین ازپاکستان به هند هم تمدید گردد، عین مبلغ فوق بصورت حق العبور پایپ لاین نصیب پاکستان هم خواهد شد.

چنانچه مسایل سیاسی وسیکورتی دراین مورد، یکی از مسایل مهم بشمار می رود لذا رئیس جمهور ترکمنستان دراین مورد قبل از شروع جلسه سران درپنجشنبه گذشته دراسلام آباد، مسله را با سازمان ملل متحد هم در میان گذاشت تا به اطمینان خود وشرکاء خود پرداخته باشد.

گفته می شود که درصورت موفقیت این پروژه شاید دربارهٔ امتداد پایپ لاین های تیل نیز فکر هائی کرده آید ویک شاهراه بزرگ نیز درموازات آن اعمار خواهد شد.

این پایپ لاین که ازمیدان های نفت خیز دولت آباد ترکمنستان آغاز وبه ملتان درپاکستان منتهی می شود، درحدود ۱٤٦۰ تا ۱۵۰۰ کیلو متر طول خواهد داشت.

گفته می شود دوبانک فعال و مشهور یکی بانک جهانی ودیگری بانک انکشاف آسیا دراعمار این پروژهٔ مفید سهیم خواهند شد.

به هر صورت اکمال این پروژه که مفاد زیاد استراتژیکی امریکا هم درآن نهفته است نه تنها به نفع سه کشور متذکره است بلکه به نفع منطقه وسایر کشور های صنعتی دور ونزدیک نیز می باشد.

تولید کار وروز گار درافغانستان که خاصتاً بعد از برگشت سیل آسای مهاجرین به این کشور بیش از پیش محسوس است یکی از مفاد عمدهٔ این پروژه محسوب می گردد که درصورت شروع امور مختلف آن درتقریباً ۳۰ سال گذشته این اولین باری خواهد بود که جوانان رشید افغان درعوض عرق ریزی درخارج آنهم در مقابل کار های شاقه ومشکل درکشور خوددرراه آبادی میهن خویش جدوجهد کرده وزوربازو بازمایند واز طرف دیگر تعداد زیادی از جوانان مستعد دیگر ما که دراثر نبود زمینه مساعد کار باگروه های درگیر درجنگ، آنهم محض برای بدست آوردن قوت لایموت ،چار ناچار همکاری دارند، تفنگ های خود رابه زمین گذشته وآلات وادوات کار درمیهن خود وبرای آبادی آن بدست گیرند واز راه حلال وبدون هر گونه خطر ورسک جانی به کار های ممتد و طولانی وگرنتی شده مشغول وچنین پروژه ها را به نفع کشور خود بسر رسانند ودرعین زمان صاحب تخصص وتجربه کافی نیز بشوند.

قابل تذکر است که اعمار این پروژه وامثال آن به علاوه زمینهٔ

(ص۷)

گلالۍ اوښکه صافي:

ښځې کولی شي دهیواد بچیان دوطنپالنې په روحیه وروزي

لویه جرگه دې ښځو اونارینه وو ته خپل ،خپل حقوق ورکړي

پیښور: ښځې هم کولی شي دنارینه وترڅنگ دخپل هیواد دسمسورتیا له پاره کاروکړي،دښوونې اوروزنې په برخه کې ځلانده ونډه اخستلی شي اودهیواد دروان ناورین دختمولو له پاره د اضطراري لوئې جرگې دگټور کار ترڅنگ پخپله هم حق لري چې په لویه جرگه کې برخه واخلي او په دې توگه خپل اغیز منتوب په ټولنه کې یو ځل بیا ثابت کړي.

دهیواد یوې تکړه میرمنې ، ښوونکې اودښځو دروزنې دحق غوښتو نکې میرمن گلالۍ اوښکې صافي له همدغه امله دارادې خبریالې پلوشې صافي ته وویل : ښځې په هره ټولنه کې دخپلو دو دونو سره سم کولی شي دورځنۍ ژوند په ټولو چارو کې خپله نه هیریدونکې برخه ترسره کړي، ښځه که دموردسترمقام درلودونکې ده دخور او میر منې لوړ صفتونه هم ورسره شته، هغه که پخپله مهربانه او مؤ دبه لهجې سره خپل ماشوم ته روزنه ور کولای شي چې خپل بچیان او دهیواد نورتنکي ځلمیان اونجونې هم دعلم اوپوهې څخه برخمن کړي.

ما په همدې هیله په ۱۳۵۵ هـ ش کال ، دلغمان ولایت دعلیشنگ ولسوالۍ دعمرزیو په کلي کې دنجونو یو ښوونځی جوړ کړ چې وروسته بیا دیولړ عواملو او مسایلو له امله هغه قلج کړای شو، خوله نیکه مرغه چې شاگردانو یې په کابل او نورو سیمو کې خپلې زده کړې بشپړې کړې اواوس یې گڼ شمیر دهیواد په ملي خدمت بوختې دي، داخبره ماته ډیره مهمه اوخوندوره وه اوده چې دښځو تیاره ژوندرڼا شي.

اوښکه صافي زیاتوي: دښځو ونډه دژوند په هره برخه کې په

تیره بیا دتعلیم او تربیې په برخه کې ډیر ارزښتونه لري. که یو نارینه تعلیمیافته وي دهغه گټه دتعلیم یافته مور په مقایسه دکورنۍ او اولادونو له پاره سره توپیرلري هغه کولی شي دخپلو اولادونو له پاره دلومړنۍ اوښې ښوونکې په حیث کاروکړي .ښځې کولی شي دخپل توان اواستعداد په اندازه دژوند په هر ډگر کې ځان او ټولنې ته مناسب کار ترسره کړي دټولنې په جوړونه کې دښځې له ونډې انکار نشي کیدای.

میرمن گلالۍ اوښکه صافي دارادې له خبریالې پلوشې صافي سره په مرکه کې

اوس چې یو ځل بیا دهیواد دښیرازۍ اوسمسورتیا دشیبو څرک لگیدلی زه په دې دلوی خدای «ج» شکر پرځای کوم، شکر دې خدایه چې ځما دوطن لونړو ته یوځل بیا دښوونې او روزنې حق ورپه برخه کیږي او دخپلو ورونو اوپلرونو ترڅنگ دوطن دابادولو له پاره کار کوي.

په دې کې شک نشته چې ځما دوطن بچیان اوس تر بل هر وخته دتعلیم او تربیې له پاره تږي دي. ځما خو زړه غواړي چې دوطن په گوټ ،گوټ کې دښوونې او روزنې له پاره دزړه له اخلاصه خدمت وکړم.

له گلالۍ اوښکې صافي څخه پوښتنه وشوه چې دراتلونکې لوئې جرگې او په هغې کې دښځو دونډې په باب څه نظرلري؟

اوښکه وائي: لویه جرگه زموږ دافغانانو عنعنه ده داکومه نوې خبره نه ده. عنعنې دټولنې له پیدا ینښت سره سمې ودې مومي. راروانه بیړنۍ لویه جرگه هم همدغسې ده زه په هغې کې بوائې دښځو ونډه مهمه نه بولم بلکه داهلو غړیو دراټولیدو غوښتنه یې کوم، دالویه جرگه به هله خپل تاریخي مسوولیت ترسره کړي چې موږ له روان تریخ ناورین ، جنگ اوجگړې څخه وژغوري.

که خدای مکړه دالویه جرگه دافغانانو له هیلو او ارمانونو سره سمه جوړه نشي اودهغې پریکړې زموږ له پاره عملاً گټورې تمامې نشي موږ به له سختو ستونزو سره مخامخ شو نوځکه زه سترگې په لاریم چې لومړی په کې ښځو ته حقوق ورکړ شي اوبیا دې ښځې او نارینه متې راونغاړي چې څوک دهیواد دابادۍ له پاره اغیز من کار کولی شي.

زه باورلرم چې که په هیواد کې دلوئې جرگې له برکته ټولو افغانانو ته دخدمت ښه زمینه برابره شي نو ښځې به وکولای شي چې په ښه توگه خپل ورسپارل شوې مورنۍ اودورځنۍ ژوند چارې ترسره کړي که په دې فکروشي چې په تیرو ۲۳ کلونو کې میرمنو، میندو اوخویندو کومې ناخوالې نه وې چې نه یې دي گاللې اوکه کارونه ښه شي نو په ښوشرایطو کې خو هره ښځه ښه کولای شي خپل ژوند دخپلو کورنیو، اولادونو او هیواد په

چیست یاران طریقت بعد از ین تدبیرما

غازی

اگر نظرسرسری ای بتاریخ معاصر خود باندازیم، دورهٔ چهل سالهٔ سلطنت اعلیحضرت محمد ظاهرشاه پاد شاه سابق خاصتاً سه برخ اخیر آن را می توان بصورت نسبی یک دورهٔ طلائی پر از امن، وفور نعم مادی ومعنوی به حساب آورد وبه خطانرفت واینکه امروز، بعضی از برادران عزیز ودرعین حال سرزورما آنرا با دوره های جمهوریت های منبعد مقابله وپرتله می کنند ودر عوض برهان ومنطق از چوب رنگینیکه دردست دارند سوء استفاده می نمایند خود دانند وانصاف آنها.

سلطنت یکی از موسسات شناخته شده وعنعنوی ماست عیناً مثل اکثر کشور های خورد وبزرگ یاملل ونحل مترقی یا پسماندهٔ دیگر درگرد وبر ما، و هنوز که هنوز است به همان اندازه ایکه با آن انس وشناخت داریم به همان پیمانه با جمهوریت نا مأنوس هستیم و نابلد. این مقایسه و مقابله هر گز مبنی براحساسات مروج ومعمول که متأسفانه برخی از برادران احساساتی ما فهمیده یا نافهمیده دربند آن هستند بنا ندارد بلکه برعکس برحقایق بسیار عمدهٔ تاریخی وتجربی استوار است .اگر تاریخ را علم پنداریم واز شاگردان خوب دبستان آن بوده ودرس های آنرا از بر کرده باشیم ،می توان زود تر وآسانتر درمقام رفیع تحلیل وتجزیه ویا در جایگه مقایسه ومقابلهٔ این دوطرز حکومت که هردو از خود تاریخ یاتاریخچه ای دارند دنیائی وتاریخی ،بر آنیم وخصوصاً بادرنظر گرفتن سویه های مدنی ،تعلیم وتربیه وسواد عمومی مردم خود وبسا از ضروریات یا شرایط دیگر که باحلقه های تنگ وفشرده ما را محاصره کرده وتحت فشار قرار داده است، به این پرتله ومقایسه دست یازیم، شاید تا حد زیادی از چنگ افکار وعقاید واهی وتقلیدی یا تلقینی وامثال آن وارهیده ودوری جوئیم، واز طرف دیگر به طرز فکر نسبتاً ریالستیک ومثبت، مستند وقابل باور محیطی وامثال آن، تقرب جوئیم ،دورنمی رویم وفقط بعد از کودتای ۱۹۷۳ حالات عمومی کشوررادر ماقبل ومابعد این مقطع تاریخ به دقت ملاحظه وپرتله کنید.

گفتیم این دوطرز رایج ومعمول حکومت داری هریک تاریخچه ای دارد وبناءً می توان گفت که درطول تاریخ سابق وهمچنان معاصر مثال های زیادی داریم که در اثر گردش لیل ونهار های سیاسی بساشده است که حکومات یا نظام های شاهی به جمهوری مبدل شده است وبرعکس بازهم دراثر همین گردش ایام وچرخ زمان جمهوریت حتی درعصروزمان ما دوباره به نظام شاهی یا سلطنتی مبدل گردیده است که هنوز هم دست اندر کار بوده وبرای تعالی وپیشرفت کشور ومردم خود موفقانه دست اندر کار است وروبه پیش. هسپانیهٔ امروزه با تاریخ ممتدی که دارد و درقارهٔ ارو پا واقع است مثال نو، بارز وزندهٔ آنست که اکثراً آنرابیاد داریم ورنه مثال های تاریخی وقدیم که زیاداست. بحث وتبادل نظر درمورد این دوسیستم متفاوت سیاسی هم از خودوقت وزمانی دارد وهم جای ومکانی ونیز نیازمند اشخاص عمده ورجال بیطرف وغیر متعصب وضمناً خبیر وخبیر که جزروی میهن وهم میهنان خود وشرایط عینی واجتماعی وبالاخره بهبود ومنافع ملی فکر نمی کنندو یا اقلاً منافع ملی ومیهنی خود را به چشم احترام ودیدهٔ بصیرت مشاهده کرده ودارای دید وسیع وضمناً عالی یا عالی تری بوده ومی باشند واز شعارهای محض سمبولیک وامثال آن می پرهیزند وخیر عامه وکافهٔ مردم خود را درخلال بینش ودانش وطرزتلقی حقیقی مردمان خود وآرا وعقاید سنتی وعنعنوی شان، جستجو می کنند وضمناً از هر گونه احساسات محض که فقط ماهیت شعاری وپای چوبین وبی تمکین دارند دیده ودانسته ومبنی برعقل ومنطق سیاسی، می پرهیزند ودر راه تحکم هر چه بیشتر شیرازهٔ محکم ومضبوط اتحاد ملی وآشتی، برادری وبرابری قدم می گذارند وسالک این صراط مستقیم دراین بادیهٔ پراز کوه وکتل، خارهای مغیلان وپرزاغ وزغن بوده وچراغ هدایت ونقشهٔ دقیق این راه تاریک وباریک را در دست دارند.

کاش چنین مسایل عمدهٔ وحیاتی ملی ما امکان می داشت با مشاجرات سخت وغیر ضروری ،لفظی وقلمی حل وفصل می شدویا با ورم رگ های گردن واظهار حکم قاطع وعام و دوراز اصول منطق وریاضی سیاسی و دست بدست کردن چوب رنگین ویا از نیام کشیدن توروتلوار کین ،ورجز خوانی های بلند بالای دروغین ،دادن شعارهای میان تهی واحساساتی وصدور (حکم) قاطع وکلی، تهدید وارعاب وخلاصه غریب آزاری و امثالهم به انجام می رسید واز شر دایم آن یک قلم رها می شدیم، اگر چنین یا چنان می بود هر آیینه امروز ما از سرافراز ترین ملل وبرگزیده ترین اقوام جهان می بودیم چه تاجاییکه همه می دانیم از ۲۸ سال به این طرف، درچنین مسایل سرحلقه احباب واقران ویکه تاز این ساحه و میدان بوده ایم به این معنی که برادر وپدر کشتیم وتخم کین کاشتیم از خود کشی وبیگانه پروری روبرنتافتیم وتیشه برریشهٔ خود زدیم چانس ها وفرصت های مغتنمی را بنابر عدم وجود عقل ومنطق سیاسی و امتثال کور کورانه از بیگانگان و اشارات وسکنات چشم وابروی شان از دست دادیم وطن رابه خاکدان ومردم رابه گلخن [illegible] چند مبدل کردیم. به غلط تکیه برجای بزرگان زده ودمارا از روزگار مردمان خود کشیدیم، بر جایگه تکبر ونخوت پهلوزدیم مردم را اهانت کرده و خوارداشتیم ودربارهٔ ایشان هرگز دل نسوختیم وتاجاییکه میسر بود بررنج ومحنت ایشان افزودیم و...

آن سکندر که بخواری نگرد درمردم
چهرهٔ خویش در آئینه ندیدست هنوز

امید واریم اینک که باز چانس وفرصتی آنهم به پایمردی دیگران

(ص۷)

لویه جرگه امید های ثبات راباخود میاورد

مصطفی خان بتاریخ ۲۵ اپریل درگرفت وتا صبح روز بعد ادامه داشت.

درجنگ های تازهٔ خوست شش تن کشته وتعداد نامعلومی جراحت برداشته اند. این بار جنگ از جانب پاچا خان ځدران وقتی آغاز شد که میخواست یک تن از طرفدارانش رابجای مصطفی خان مقرر نماید.

درتلاش برای خاتمه خصومت ها رئیس ادارهٔ مؤقت شاغلی حامد کرزی حکیم تنیوال را به حیث والی آن ولایت مقرر کرد.

بعضی رهبران محلی خوست که قبلاً درحکمروایی طالبان نیرو مند بودند هراس دارند که درلویه جرگه نماینده گی شان به رسمیت شناخته نخواهد شد ولی خستگی سال های زیاد مبارزه بسیاری را به این اصل معتقد ساخته است که حتی اگر آنها در لویه جرگه بازنده نیز باشند بازهم این جرگه برای بوجود آوردن ثبات ارزش بسزای دارد.

یکتن ازبزرگان قوم تنی گفت« نمیدانیم لویه جرگهٔ چی خواهد کرد؟ اما ما میدانیم که جنگ ونبودن وحدت ملی خوب نیست، زیرا عدم موجودیت آن کشور ما را ویران کرده است». «لویه جرگه در قدم نخست باید در مورد امنیت وثبات افغانستان تصمیم بگیرد وافرادی باید انتخاب شوند که واقعاً میخواهند صلح وثبات به کشور برگردد. چنانچه که شما می بینید انها بیکه افکار مخالف دارند مردم را نا امید میسازند».

طی سالهای حکمرانی شدید طالبان خوست آرام بود ولی بعد ازآنکه قوت های به رهبری ایالات متحده طالبان را شکست داد، مردم ناظر آن بودند که شهر دوباره سوی آن حالت بی ثباتی میرود که در دههٔ قبل به میان آمده بود. مردم جنگ سالاران موجود را نیروهای میدانند که بخاطر ماندن درقدرت جنگ های بی پا یان را ترجیح میدهد.

حاجی عبدالرحمن یکی از قومندانان مجاهدین که [illegible] ۱۹۸۰ [illegible] سالهای ۱۹۹۰ درجنگ های داخلی اشتراک داشت گفت« برای حل این حالت حساس یگانه راه حل تدویرلویه جرگه است، و لویه جرگه این کار را خواهد کرد.

سران اقوام محلی درخوست جهت انتخاب نماینده ها برای لویه جرگه باهم گرد آمده اند تا جانشینی رابه عوض ادارهٔ مؤقت به رهبری حامد کرزی که برای مدت شش ماه انتخاب گردیده است تعیین نمایند.

اما از سوی دیگردرسطح کشور ۱۵۰۰ نماینده درلویه جرگه که ۳۰۰ تن از زنان رانیز شامل است ترکیبی از اشخاصی خواهد بود که از جانب مردم وحکومت مرکزی انتخاب خواهند شد. توقع میرود ،شاغلی حامد کرزی که پشتون است درمؤقف خویش باقی بماند شاه سابق که وی نیز پشتون میباشد وماه گذشته برای نخستین بار بعد از ۲۹ سال به کشور برگشته شاید رول سمبولیکی داشته باشد.

گرچه درمناطق پشتون نشین مانند خوست در رابطه به تسلط اعضای تاجک درادارهٔ کنونی که درجنگ با طالبان قوت های اتحاد شمال را رهبری میکردند ناراحتی وسیعی وجود دارد.

اما جنگ خوست خاطر نشان میسازد که مبارزه برای قدرت بین اقوام نیست .این جنگ سالاران محلی اندکه کشور را به پارچه و سمتها تقسیم نموده اند افغانها ییکه برگشت ثبات را انتظاردارند از وضعیت موجود وانکشاف آن نگرانند زمانی که جنگ بین هوا خواهان پاچا خان و مصطفی خان به پا یان رسید مردم در بازار گشت و گذار را آغاز کردند گرچه آنها وارخطا به نظر میرسیدند اما آشکارا میگفتند که دولت مرکزی باید قوانین شدیدی را وضع نماید تا از چنین حوادث جلوگیری شود.

نعمت خان میگوید« من چوپان هستم ورمه دارم، وظیفه دارم که رمه را از گرگ ها و دزدان نگهدارم کشور ما نیز به شخصیتی ضرورت دارد که کشور را از خطرات نگهدارد و این وظیفه لویه جرگه است آنها باید شخصی را انتخاب نمایند که افغانستان را نگهداری کند».

ازچند پارچگی - بسوی وحدت ملی

نوشته فروغگر

یکی از کانال های خیلی ها خطرناک تخریبی دشمن، پخش بی باوری ها وپر از یت های نبودن اعتماد درفضای اقوام یک ملت است؛ استعمار گران کهن وباستان مقولهٔ تفرقه بینداز وحکومت کن را عنوان می کردند، که با لنوبه استعمار گران دوران جنگ سرد این مقوله را رنگ وپرداز و دورنمای ناسیو نالیزم شیطانی زدند ؛ ناسیو نالیزم شیطانی به این معنی که این ناسیو نالیزم اساساً دربرابر ناسیو نالیزم انسانی وحقوقی ضامن وحدت ملی کشورها قرار دارد؛ استعمارگران دوران جنگ سرد ودرراس آنها روسها به اساس خط مشی مارکسیزم ،لینیزم جنگ قومیت ها را جنگ های ناسیو نالستی ویکی از سنگر های مستحکم ایدیو لوژیک وپراتیک خود می دانند که احیاناً درزمان شکست به آن سنگر عقب نشینی نموده، سعی می کنند که از آن طریق با تاکتیک های خاص فلسفه اجتماعی استراتیژی یی را جهت نیل به اهداف شوم شان طرح ریزی کنند...

این که درین تحرکات توأم باتفرقه ومتزلزل ساختن بنیادوجودی ملت ها چه زیانی به مردم بارمی آید مربوط خود شان است، روسها فقط اهداف خود را تعقیب می کنند.

بعداز فروپاشی سیطرهٔ روسها درافغانستان ،روسها به اذناب وعمال شان که غالباً از سر دسته گان ماشین قدرت سیاسی افغانستان بشمار می رفتند، وظیفه دادند که فکر ناسیو نالیزم شیطانی را در گوشه وکنار این کشور پخش نمایند و با استفاده از نفوذ عمال شان به این آتش بزرگ دامن زنند؛ اما چون میزان برون رفت عمال روس از هجوم غضب ملت روز تاروز کاهش یافت موفق نشدند که این رسالت شیطانی را تامنزلش برسانند، در همین دوران وبعداز ان شاگردان تفرقه بینداز وحکومت کن نیز با صداقت

(ص۷)

لویه‌جرگه اوملی روغه جوړه!

عبداللطیف منت بار

دادی مورږ دلوئی جرگی دکار دپیل اودزعامت دغوره کولو په درشل کی یو چی افغانان هم‌دی ورځی ته سترگی په‌لار دی گورو چی نتیجه به‌ئی څه وی او څه پیرزوینی به دافغانانو په برخه شی دکمیسیون مقدماتی چاری خو سرته رسیدلی دی اود لوئی جرگی استازی هم غوره شوی دی! خو په‌دی برخه کی ستونزی هم موجودی وی اوهرچا دځان په گټه پکی منډی رامنډی وهلی چی په‌دغه ټولنیز کار کی برخه واخلی اوخپلو هغو ستونزو ته لاری اواری کړی چی افغانان دکالوکالو راهیسی ورسره مخامخ وو

دزعامت دټاکنی نه وروسته دهیواد غوښتنی رابرسیره کیږی چی داکار دروغی جوړی نه پرته په‌هیڅ ډول دامکان وړ نه‌دی ځکه چی تنگ‌نظری خو اقتصادپرتپه درولې دی اوپه کارداده چی په‌پراخ نظر، روښانه فکر او په پوره زړه‌سوی سره ټولو وطنوالو ته دمرستی اوتعاون لاسونه ورونغځول شی ځکه چی په تیرو وختونو کی چی دجنگ مسابقه پیل شوی وه نو ډیری بنوئیدنی تیروتنی ئی هم زیږولی دی چی تعصب اوحقارت ته ئی زمینه برابره کړی او په اصطلاح یو افغان ئی دبل وژنی ته اړاومجبورکړی دی.

دغه‌حقارتونه تعصبونه یوازی او یوازی په‌ملی وحدت، یورنگی او ذهن په روښانتیا باندی له منځه وتلی شی داهیواد دټولو افغانانو گډکوردی او هرڅوک «هرافغان» په‌دی مکلف دی چی دبیا رغاونی چاری ترلاس لاندی ونیسی او دهیواد هره برخه کی‌لاری‌او سرکونه‌دی، که‌کرنه‌اوزراعت،دکانی مواد و د استخراج مسئله ده، که دغازاتو اوفلزی موادو معدنونه په کار پوهو انجنیرانو، ماهرانو اوکار پیژندونکو ته‌اړ تیالری که په‌تیرو وختوکی مو دجنگ‌اوجگړو له‌پاره گروپونه جوړکړی وو خو نن دهماغو خلکو نه باید دکار گروپونه جوړ شی اودتخصص سره سمی عهدی ورته‌وسپارل شی.

دیوه هیواد ودانی دهماغه هیواد په‌خلکو باندی ترسره کیدلای شی بهرنی دوستان دافغانستان په‌نبض دومره نه پوهیږی او په خپله افغانان ترهغوی زیاته تجربه او پوهه لری، مالی اوپولی مساعدتونه‌دهمدی له پاره دی چی دافغانانو په ځوانو متهو کی دسیمود کلیو ابادی وپلټل شی چی داکار دیوه پلان په واسطه سراوصورت موندلی شی دلته په مجموع کی یوازی او یوازی د افغان اوافغانستان موضوع اهمیت پیدا کوی نه‌دشمال، جنوب، لویدیز اوختیز لوری!

--- دافغانانو دزړونو دتوپیر لیری کول ځانگړی اهمیت لری خو دپښتون تاجک، ازبک ... نو مونو ته گوته نیول درقابتونو دتاندو لو اومنځ ته راوړلو له پا ره زیاته زمینه‌برابروی اوهمدغه سبب دی چی زمونږ افغانی ماحول ئی دجنگ ډگر گرځولې دی اوزیاتره‌وطنوال مودنوک او وری پرځای‌غوښه اوچاړه دی که چیری دپرمخ تللو هیوادونو دا وسیدونکوپه کړنی نظرواچوو په اصل کی هغوی دی ته نه‌دی وزگار چی دهیواد پراوسیدونکو بیل بیل نو مونه کیږدی اویادغه‌رنگه‌ټاپی پری ووهی.

انگریز په‌انگلستان باندی‌ویلږی اوجاپا نیان په جاپان باندی! خوزمونږ دوطنوالو په‌خیرخلک دومره‌وزگار نه‌دی چی ووائی ولی پښتانه داسی کوی او یا ولی ازبکان‌داسی کوی که‌مورږ دقومونو په لړی باندی دفشار اچولو پرځای دهیواد پالنی احساس ته ذهن چمتو کړو نو له توپیر نه پرته به مو دژوند پرسرډیری بریاوی ترلاسه کړی وی اویوازی اویوازی به مو په استعداد، پوهی اولیاقت باندی یاد اوښاد نومونه په‌برخه شوی وی.

غربی او اروپائی نړی په‌قابلیتونو، مهمارتونو باندی مخ په وړاندی روانه‌ده خو دریغا چی زمونږ ژوند دتریگنی، بغض او حسادت په اور سوځیدلی‌دی او که چیری دوام پیدا کړی نو نتیجه به ئی دپخوا نه هم زیاته اوبلنه وی.

نوراځی چی دتیروتنو، بښو ئیدنو ځای انتقام ته نه! بلکه عفوی او بښنی ته‌وقف کړو اودژوند شیرازی منځ ته‌راولو دا ځکه چی کوم خوند په‌عفوه کی‌دی په‌انتقام کی نه شی ترلاسه کیدلی.

غچ اخستنه او انتقام دپښتو اوافغانیت دقانون څخه زمونږ ملی عنعنی« جرگو اوجرگگیو» په‌عمومی توگه‌له منځ نه‌وړی دی خو په بعضو ځایونو کی څه‌ناڅه اوس هم موجودیت‌لری اوکه چیری دذهن رڼائی او دزړه‌لورینی پری غلبه وکړی هغه هم دپخوا په‌شان‌نه شی پاتی کیدلی یا داوښا دکسان ددی نقیصی دله منځه وړلو له پاره زیارباسی او په‌هلو ځلو ئی لاس پوری کړی دی‌چی دغه‌تباه کوونکی عمل دافغا نی ټولنی نه مخه وکړی اوژوند په مینه، محبت باندی غځونی وکړی‌او پر پښو ودرېږی.

مورږ په اوس وقت کی «ملی وحدت» ته‌ډیر ضرورتونه‌لرو اودی ته‌اړ یو چی یو بل په‌غیږ کی ونیسو اودبیا رغاونی چاری په مینه، محبت پیل اوسرته ورسوو.

نوراځی چی دژوند انه دغه مهم اصل ته په پام کی نیولو سره خپله ځو کلنه خواشینی په‌دایمی خوښی بدله‌کړو او په ورورولی اوروغ‌نیتی باندی دهیواد دبیا ودانولو چارو ته په خپله افغانی روحیه ورووړاندی شو او خپل گران هیواد په‌خپله ودان اواباد کړو داهیواد به پرافغانانو جوړیږی اوهمدغه افغانان به‌وی چی دجگړه ماری په نوم نه‌بلکه دپوهو، روښانفکره او مستعد و افغانانو په نومونو یاد اوونومول شی.

مشکل مبرم ریاست «دولت» وحکومت انتقالی

درپرتودومکتب فکری متضاد...

۲- برگشت اعلیحضرت پاد شاه سابق به کشور مألوفش وپیگیری طرح اوکه تدویر لویه‌جرگه اضطراری دررأس آن قرار داشت.

اینک به‌افتتاح همین جرگۀ اضطراری چند روزی بیش نمانده ودردرشل وآستانۀ آن قرار داریم که طبق متن صریح موافقت نامۀ بن باید توسط اعلیحضرت شاده سابق افتتاح گردد.

امریکا ومتحدین آن بزودی ازطریق نسبتاً وظاهراً مشروع تر درصدد جرگۀ بن شدند، ودرحدود ۳۰ تن ازافغانان را هرچه زود تر دورمیزی جمع وقراردادی بنام قرارداد بن را بالای شان به‌امضا رسانیده وحکومت مؤقتی درافغانستان براه انداختند کاری که ماخود درسه دهه پیاپی نتوانستیم انجام دهیم. افغانان منحیث یک ضرورت مبرم بین المللی این قرارداد راباهمه محاسن ومعایب آن پذیراشدند واز برگزیدگان امریکا برای اشغال کرسی های این حکومت مؤقت امتثال کردند.

اینک دراستانۀ تدویر لویه جرگۀ اضطراری جنگ عقایدی روی ریاست ادارۀ انتقالی بین تعدادی از رجال و شخصیت های سیاسی ونظامی مادرگرفته وگروپ بندی هائی به‌میان آمده است بطور مثال تعدادی ازاین شخصیت های‌سیاسی، نظامی. جهادی وغیر جهادی از شاغلی کرزی به‌حیث رئیس حکومت انتقالی طرفداری وابلاغیه ای به نشر سپرده اند که ما این اتحاد را بدون چون وچرابدیدۀ قدر می بینیم وامیدواریم این اتحاد تا جائی پا یه دار گردد تا این برادران مجاهد وبعضاً غیر مجاهد ما اقلاً عایدات سرشارگمرکی ولایات مربوطۀ خود را هم به حکومت مؤقت موجوده وانتقالی بعدی به منظورتقویۀ بنیۀ اقتصادی آن کسیل دارند واز طرف دیگر ازاین اتحاد مشروع سؤقصد دیگری نداشته باشند.

این آرأ وعقاید که بعضاً به سویۀ گفتگو های تهدید آمیزورجزخوانی سیاسی هم ارتقا می یابد بیشتردرمورد رئیس ادارۀ انتقالی ازیک سؤزعامت ویارئیس دولت اینده ازسوی دیگر، ابراز می گردد که شاید به‌اساس مادۀ (۵) قسمت (٤) این قرارداد صورت گیرد که چنین خوانده می شود:

«لویه جرگۀ اضطراری یک نفررابه حیث رئیس دولتHead oF state برای ادارۀ انتقالی انتخاب وپیشنهاداتی رابرای ساختارواعضای کلیدی ادارۀ انتقالی تصویب خواهد کرد.» ازطرفی هم گاه گاه بصورت واضح وزمانی به قسم ایماواشاره درمورد زعامت اعلیحضرت پاد شاه سابق، اظهارات ضد ونقیضی به گوش میرسد. به هرصورت نشریۀ اراده منحیث یک هفته نامۀ مستقل، غیر حزبی وغیرتنظیمی وغیر دولتی وبازهم منحیث یک نشریۀ بیطرف وتحلیلی، نظر خود را دراین مورد ،چنین اظهار می دارد:

۱- حکومت شاغلی کرزی درمدت نسبتاً کوتاه (٦) ماهه به همان اندازه ایکه در زمینۀ سیاست خارجی که زمینۀ آن مساعد تر عرضیابی می شود، کامیاب است، به همان اندازه درسیاست داخلی خود نسبت به‌بعضی علل‌وشرایط نامساعد ومعلوم ناموفق است.

۲- منحیث مجموع، سیاست داخلی افغانستان از افراط وتفریط های مشهود ومحسوس به سختی متأثر می باشد که باید هرچه زود تر تعادلی درآن صورت گیرد تا اقلاً به دورۀ ادارۀ انتقالی سرایت نکند.

به‌عقیدۀ این نشریه اولتر از همه باید هدف ومرام اصلی را تشخیص نمود که جز خلاصی کشور از این همه مصایب وبلایا چیز دیگری شده نمی تواند.

برای رسیدن به‌این هدف عالی باید به‌وسایل کارسازنده متوسل شد.

سیتسم های سیاسی جمهوریت یاسلطنت هیچ یک، هدف مارا تشکیل نمی دهد اما می توان هریک را منحیث وسیله ای تلقی کرد. لذا دراین مورد بخصوص باید سلیقه وطرزانتخاب عالی ابرا بکار برد وبهترین وسیله یاوسایل را برگزید.

وسیلۀ بهتری که‌درحال‌حاضر بدرد خورده و درشرایط ناهموار موجوده مصایب‌را از ما دور می سازد همانا شخص شخیص اعلیحضرت پاد شاه سابق است تا منحیث زعیم ملی دررأس دولت جدید که درمتن قرارداد بن در بالا به آن اشاره شد ازطرف لویه‌جرگه اضطراری برگزیده شود تاگره‌از کار کشاید وشاغلی کرزی به‌حیث رئیس حکومت انتقالی نامیده شود. چه‌به اعتبار گذشته‌وحال وهمچنان به‌اعتبار ایندۀ قریب، باد شاه می تواند بنابر اعتباریکه درنزد اکثریت مردم افغانستان اعم ازژن ومرد وملاوامی شهرنشین وروستائی وامثال ان دارد، علاوه برشناسایی بین [illegible] وتجارب ممتد [illegible] ت درحکم فرمایی واداره کشور، مسلماً می تواند بدون شاغلی کرزی مثلاً برگماشتن شخصی دیگری از افغانان سروصورت بهتری به ادارۀ انتقالی بدهد وبرعکس شاغلی کرزی بدون وجود پاد شاه سابق دررأس زعامت مسؤل، مقتدروبااختیارات لازمه وامتیازات معینه، به گمان آغلب این کار را به چنان آسانی نتواند به‌سررساند، پس بهتر آنست که یکی ممد یگر قرار گیرند [illegible]

موجودۀ سیاسی، اقتصادی و... به ساحل امن وامان رهنمون شوند. چه‌وجاهت موجودۀ سیاسی شاغلی کرزی همین حالاهم ازاعتبار ووجاهت سیاسی اعلیحضرت پاد شاه سابق مرهون ومدیون است واین دوحیثیت آفتاب ومهتاب را دارا می باشند که هردو ستودنی است ومرغوب.

ازطرف دیگر استدعا ی ما از گروپ های رقیب وغیر رقیب ووطنخواه ما آنست که اینک که کاردبه استخوان رسیده است ومسئلۀ حیات وممات کشور درمیانست وچانس وفرصت خوبی دردسترس می باشد، ازین فرصت مغتنم استفادۀ اعظمی کنند واتحادی را که موجود است ووقت آن سپری شده، به توحید کامل مبدل سازند ودر تشریک نظروعمل بکوشند ووسایل‌دست داشتۀ کار خود را بالیاقت، تجارب‌سود مند ومهارت های خودبا همدیگر شریک سازند تابه مراتب نیک وستوده ایکه درآوان جهاد مقدس وقیام ملی سرتاسری داشتند، دوباره نابل وکارنامه های اسلامی وملی ایشان ضبط اوراق تاریخ گردد.

امیدواریم اعضای محترم لویه‌جرگۀ اضطرای ازیک‌طرف ودوستان امریکائی ما که امروز هرچیز را درید قدرت خود دارند ازطرف دیگر وسازمان جهانی ملل متحد که اوضاع بس بهتر امروزی افغانستان بامقایسه بااوضاع ابتردیروزی ما در اثر مساعی جمیله آن سازمان بهبود قابل ذکری یافته است، عرایض فوق را بدون استثنی مدنظر دارند ودر کاهش درد ورنج این عضو [illegible] رسیدۀ عالم بشریت بکوشند.

زغیم بدون مسؤلیت واقتدار و«بابا» یا «نیکۀ» ناتوان و فاقد صلاحیت های لازمی رسمی، دردی را دوا وگرهی را باز نمی کند.

عمل وعکس العمل دواصل منطقی وفلسفی محسوب می گردند واین عکس العمل است که‌در بسا مواقع کاری می افتد ویا اقلاً چون سنگ راه، [illegible]

که دلویی جرگی نتیجی زموږ دمنافعو تمثیل ونکړی مسوولیت به یی دملل متحد وی

واکمنه دودیزه مرجع وه او دهمدی لویی جرگی له لیاری زموږ کور نی اوبهرنی ستونزی دملت دارادو سره سم حل شویدی، دملی زعامتونو په تاکنه ئی دوخت حکومتونو ته دملی گټو په پام کی لرلو سره دبحرانونو دختمولو لپاره معقولی پالیسی ورکړی. څنگه چی لوئی جرگی زموږ داولس دارادو مظهروه دافغانستان دروان بحران څخه دوتلو لپاره هم لویه جرگه دډیری ښی نسخی په توگه منل شویده چی واقعی لویه جرگه به وکولی شی چی دملت دملاتړ په لاس ته راوړلو سره دی غمیزی ته دپای ټکی کیږدی دملت رښتینی استازی به دملت د درد اورنځ په احساسولو سره رغنده فیصلی وکړی او دهیواد راتلونکی سیاسی، اقتصادی، ټولنیز ژوند به سمبال ،سوله اوسیاسی ثبات به تأمین شی اودیو قانونی حکومت له لاری چی اولس ته مشروعیت ولری دهیواد د بیا رغاونی اوپر مختگ کارونه به پیل شی. داگټورگامونه به هغه وخت نتایج ورکړی چی لوئی جرگی ته معرفی شوی کسان دملی عناصرو په صفت دټولو افغانانو استازیتوب وکړی، نه داچی هریو کس دخپلی ډلی اوتنظیم دگټولپاره نماینده شی دا وخت به دلوئی جرگی څخه کیدونکی توقع له خاوروسره برابره شی.

سوله ،امنیت، سوکالۍ، ملی حکومت، ملی زعامت زموږ دمظلوم ملت د دوه لسزیزو څخه را پدی خوا یواځنی هیله ده اوددی هیلی پوره کول یواځی په راتلونکی بیړنی لوئی جرگی پوری اړه لری خو متاسفانه څنگه چی دلوئی جرگی دانتخاباتو بهیر لیدل کیده دجوړ شوی طرزالعمل اوددموکراسی داصولو رعایت په کښی نه کیدلو ، دعلتونو څخه یو علت ئی دادی چی دبیړنی لوئی جرگی دجوړو لولپاره دشرایطو دسمون په خاطر په بن کی شوی قراردادونو عملی کولو کی موقته اداره پاتی را غلی او اداری فعالیتونه ئی هغو کسانو ته محدود شوی چی کلیدی چوکی ئی په اختیار کی دی موقته اداره اونړیوال قوتونه ونه توانیدل چی وسلی دټوپک ماروڅخه واخلی، ملی اردو جوړه کړی او اسلحی ډیپو شی اودملت دزورونی سیاست اودبرچی حکومتونه ختم شی، اوهمدارنگه دامن پوځ ځای پر ځای کیدل نورو ښا رونو کی عملی جنبه وانه اخستله نو لاتر اوسه هم خبره هماغسی لاژره په ژره پاتی ده. ټوپک سالاران کوشش کوی چی دمختلفو وسیلوپه کارولوسره داکثریت گټلو لپاره رائی ولری اونور تعلیم یافته ، بادرده اووطندوسته افغانان وویروی ، تهدید ئی کړی اود کاندیدمخه ئی ونیسی اوپه دی اړوند دولایتونو مقامات چی د کورنیو چارو دوزارت سره خپلی اړیکی لری دهغوی په گټه ښه رول لوبوی.

د دی ناوړه عملو څخه په کنړ غورات ، نورستان ،لغمان ، جلال اباد، جوزجان، غزنی ، پکتیا اوکابل اوداسی ځینو نورو ولایتونو کی د وهلو، ټکولو، ویشتلو ، وژلو یادونی وکړو، نو داسی حالت کی به دنر ځوی څوک وی چی دبرچو په مقابله کی ودریږی اوددیموکراسی ،ملی یووالی تامین اودواحد افغان ملت غږ پورته کړی اوتنظیمی، گروهی گټی دی نفی کړی په هم دی ډول یو شمیر کسان دلویی جرگی دمقرری خلاف دخپل زور اوحاکمیت څخه په استفاده دی ، کاندیدشوی اوانتخاب شوی هم دی اوداکسان پرونی قاتلان چی دملت په وژلو وینو تویو نو ئی لاسونه اوجامی رنگ او متهم دی خونن دبشر دحقوقو مدافعان شوی اوحتی ویلی شو دهمدی ځینو کسانو دبی توپیری په نتیجه کی داغمیزی دومره ډیر ابعاد پیدا کړل چی اوس ئی دحل لاره له ټولو څخه ورکه ده اود داسی معلوم الحالو کسانو څهره دملت دقضاوت څخه پټه پاتی نده اونه هم ملت د دوی په کاذب صداقت باور کوی چی په لویه جرگه کی داسی معیوب او معذور کسان گډون وکړی نو خدای «ج» شته چی راتلونکی فیصلی به یی هم بی خونده او معذوره وی.

په همدی ډول زه تعجب وړی یم چی لخدار ابراهیمی دیو ثالث باالخیر شخصیت په توگه دادلویی جرگی داتخاباتو بهیر چی کاملاً یو طرفه دی اوزور په کی تحمیلیږی، مسلحانه برخوردونه په کی کیږی، ددموکراسی رول په کی تر پښو لاندی کیږی اوفقط یوه ډله په کی ځان مطرحه کوی او دنورو مخه نیول کیږی ، اودی هم تری ښه خبردی« تایدوی اوخپله خوښی څرگندوی، دی باید په خپل دریغ کی چی پدی هکله یی لری کره کتنه وکړی اوځان کوږ ونه نیسی.

څنگه چی روان بهیر لیدل کیږی فکر نکوم زموږ مظلوم او جگړه ځپلی ملت دجنگی سالارانو دولکی څخه ډیر زر خلاص شی اودکلونو کلونو دهیلو غوټی ئی گل شی.

دملگرو ملتونو اوافغان اولس ته پکار دی چی دځینو خلکو په او توبو تو ونه غولیږی ددوی مکتب اوبنیاد ته دی پام وکړی او زموږ دټولنی حقیقتونه دی درک کړی او دلوی جرگی دکا میابی اوسرلوړی په خاطر دی دافغانی جامعی په واقعیتونو اتکا وکړی اودناخوالو دپای ته رسولو دپاره دی دملی حکومت جوړولو اودباور وړ ملی قیادت رامنځ ته کیدو کی دی دافغانستان دخلکو رائی وپوښتنی او ددی وضعیت څخه دخلاصون په هکله دی دپخوانی پا چا اعلیحضرت محمد ظاهر شاه مثبت ،رغنده او هراړخیزه رول په پام کی وساتل شی اوکه داهر څه په راتلونکی کی زموږ داولس دمنافعو. په خلاف راووځی نو دوروستنیو ټولو ناوړو حوادثو مسولیت څخه به ملگری ملتونه خلاص نه شی.

لویه جرگه اضطراری و سرنوشت صلح

از قراین برمی آید که گروه مسلط از نظر سیاسی ونظامی دراداره مؤقت با اعمال نفوذ از مجاری مختلف درترکیب لویه جرگه اضطراری آینده با ردیگر درصدد زمینه سازی ناکامی پلان صلح مؤسسه ملل متحد که در موافقتنامه بن انعکاس یافته است ،بر آمده است به چند مورد ازین اعمال نفوذ توجه کنید:

۱- اداره عبوری «مؤقت» که زمام آن در دست جناح مسلط سیاسی ونظامی... است، دراولین ما های احراز قدرت، از ۳۲ ولایت ۳۰ والی واز ۳۸۰ ولسوالی ۳۶۰ ولسوال را تعیین نمود . بناءً جناح حاکم در اداره مؤقت از طریق والی ها وولسوالی ها ودر عین حال با لوسیله تفنگ داران خود به اندازه کافی در امر انتخاب وکلای لویه جرگه اعمال نفوذ نموده می تواند.

کمیسیون نظارت برانتخابات حضور فراگیر وعمومی درقلمرو ملی ندارد .حضور این کمیسیون دربرخی از ولایات کاملاً جنبه تشریفاتی دارد وازاشخاصی ترکیب گردیده است که بیطرف نیستند.

متاسفانه مؤسسه ملل متحد یک میکانیزم بیطرف و مستقل نظارت انتخابات را که درآن مامورین ملل متحد عضویت داشته باشند، درعمل پیاده نکرده است.

۲- شامل ساختن دربست اعضای حکومت تحت عنوان اعضای طبعی لویه جرگه درترکیب لویه جرگه اقدامی درجهت تخریب ساختار دیموکراتیک لویه جرگه به حساب می آید. درین شکی نیست که درگذشته ها نیز اعضای حکومت بصورت اتوماتیک عضویت لویه جرگه را دریافت میکردند. اما درگذشته حکومت ها جناحی وحزبی نبودند .گرو های مسلح درآن راه نداشتند ومهم تراز آن اینکه اعضای حکومت متهم به خیانت و جنایت جنگی نبودند. درحالیکه درشرایط امروز وضع چنین نیست.

عضویت این اشخاص درلویه جرگه ودرواقع استفاده ازلویه جرگه به قصد اختفای اتهامات وارده، از اعتبار لویه جرگه بقدر کافی می کاهد.

(که اخیرلذکر ظاهراً ازطریق انتخابات ،کرسی پارلمان رابدست می آوردند) ، هر دو عضویت لویه جرگه رادریافت میکردند، با عضویت اعضای پارلمان در کنار منسوبین حکومت درلویه جرگه، تعادل اعضای انتخابی وانتصابی لویه جرگه زیاد برهم نمی خورد.

اکنون که پارلمان وجود ندارد، عضویت ارکان حکومت واعضای ستره محکمه درلویه جرگه اضطراری تعادل اعضای انتصابی وانتخابی را به نفع اولی کاملاً دگر گون میکند. بعباره دیگر اداره مؤقت فعلی که به اثر توافق سیاسی میان یکی دوگروه مسلح (نه همه گروهای جنگی، که این خود سایر گروهای مسلح را دراپوزیسیون با توافق حاصله قرار می دهد) باچند گروه غیر مسلح بمیان آمده است، دارای مشروعیت نسبی سیاسی است، نه حقوقی (مشروعیت حقوقی از طریق حصول ارای مردم بدست می آید)، شامل ساختن اعضای حکومت به عضویت لویه جرگه ، ترکیب دیموکراتیک لویه جرگه رابشدت صدمه میزند.

۳- به قصد عضویت لویه جرگه اضطراری « برای ۱۷ ولایت و ۱۹۵ ولسوالی که در آنها اقلیت های قومی زندگی می نمایند ، سهیمه انتخاب ٦٥١ نماینده اعطا شده است(حدوسطی ۳/۳ نماینده از هر ولسوالی) . درحالیکه برای ۱۵ ولایت و ۱۷٥ ولسوالی ایکه درآنها اکثریت قومی اقامت دارد، حق انتخاب ٤٠٩ وکیل داده شده است(حدوسط ۲/۳ وکیل از هر ولسوالی) ». (مجله آئینه افغانستان- دوکتور هاشمیان).

باید به خاطر داشت که تعداد نفوس ۱۵ ولایت جنوب وجنوب غرب افغانستان نسبت به نفوس ۱۷ ولایت شمال وشمال غرب افغانستان بیشتر است وبه همین لحاظ باید مستحق داشتن نماینده گان زیادتر ازحد تثبیت شده می بود.

کمیسیون انتخابات که از همان روزهای اول تشکیل از نظر قومی ترکیب غیر متوازن داشت، طور مثال برای ولسوالی تنی ولایت خوست استحقاق انتخاب یک نماینده را اعطا کرده است. درحالیکه هر گاه معیار انتخاب یک وکیل از هر ۲۵ هزار نفر را اساس محاسبه قرار بدهیم ولسوالی متذکره با ۱۵۰ هزار نفر

٤- احصائیه سال ۱۹۷۸ (آخرین احصائیه رسمی نفوس که تشکیل لویه جرگه آینده باید روی، آن متکی باشد) ، نفوس کوچی های افغانستان را یک ونیم ملیون تثبیت کرده است. اگر ازازدیاد نفوس کوچی ها طی ۲۲ سال اخیر بگذریم ، آنها به استناد از هر ۲۵ هزار نفر یک نماینده، مستحق انتخاب ٦٠ وکیل می شوند. کمیسیون انتخابات به کوچی ها حق انتخاب ۲۵ وکیل را که از ٦۲٥ هزار نفر نماینده گی می نماید، اعطا کرده است.

٥- تعداد مهاجرین افغانی درپاکستان طبق احصائیه کمشنری عالی مجاهدین مؤسسه ملل متحد تقریباً دونیم ملیون نفر است. مهاجرین افغانی در پاکستان مستحق ارسال ٤٠ نماینده به لویه جرگه شناخته شده اند درحالیکه براساس محاسبه یک وکیل از هر ۲۵ هزار نفر، آنها باید ۱۰۰ وکیل به لویه جرگه بفرستند.

٦- سی نفر نماینده برای مهاجرین افغانی درسایر کشورها (غیر از پاکستان وایران) درنظر گرفته شده است. افغانهای مهاجر درپنج قاره جهان وده ها کشور پراگنده اند. طرزالعمل انتخاب وکیل وسهم هریک از کشور ها معین نشده است، این ابهام به جناح مسلط دراداره عبوری این امکان را میدهد که اشخاص مورد نظر خود را به لویه جرگه دعوت نماید.

۷- ۱۱٤ نماینده از سازمان های علمی، اجتماعی وفرهنگی درنظر گرفته شده است.

هیچ معیار برای تثبیت سازمان های ذیصلاح از غیر ذیصلاح وجود ندارد، ازین روبسیاری از سازمان های متهم به جنایت جنگی می توانند مدعی دریافت حق ارسال نماینده درلویه جرگه باشند . فقدان لست مکملی ازین سازمان ها در اداره حکومتی کابل ، موجب می شود تا هیچ وسیله ئی در دسترس مقامات ملل برای ایجاد یک موازنه عددی وسیاسی(اگر متصدی برای ایجاد چنین موازنه ئی وجود داشته باشد) ، در پروسه انتخاب این سازمان ها در دسترس نباشد، این امر سبب می شود که کمیسیون ۲۱ نفری که خود یک ساختار غیر متوازن است، درگل چین کردن سازمان های ذیصلاح به مقصد تشکیل وکیل دست آزاد داشته باشد.

۸- عین استدلال بالا درمورد ٦ نماینده ایکه از «خانواده های بی خانه وبی خانمان» درنظر گرفته شده است، صدق می کند.

* * *

طبق اعلام کمیسیون ۲۱ عضوی تدویر لویه جرگه اضطراری یکی از معیارهای انتخاب نماینده اینست که کاندید ، متهم به تخلف از موازین

ازچند پارچگی - بسوی وحدت ملی

تمام از پیروی رسالت باداران شان جبهات دیگر نفاق را تجهیز ودرانجام امر «تکفین» کردند، ولی اوضاع جهانی وخیزشهای توأم با انزجار ونفرت ملت نگذاشت که آن مامول نیز درست درعمل پیاده شود، دریک سخن هردو جبهه افتراق می کوشیدند که ملت ما را از هویت تسلیخ کنند ویا کشور ما را بسوی تجزیه کشانیده اجزای آن را سخاوتمندانه بین شان تقسیم نمایند!!!

اکنون که فرصتی به ملت قهرمان ما طوری میسر شده است که جامعهٔ بین المللی ،سازمان ملل متحد و کشورهای همسایه! همه درصدد آن اند که ملت ما با پیمودن یک دورهٔ آزمایش قانونی، مجدداً صاحب نظام وامنیت وکشور! شود ،نباید این چانس طلایی را از دست داد ویا تمام توان باید کوشید که با آمیخته، ونمایش وحدت اقوام وتوده های وسیع انسانی افغان زمین مشت محکمی بردهن دشمنان دین ،ملت ووطن مان حواله کنیم ودرعمل ثابت نماییم که ما ملتی یک پارچه یی هستیم که هیچ توفان تاریخ جهت های وحدت ملی مارا منحرف کرده نمی تواند...

لازماً چیز فهمان جامعهٔ ما این حقیقت را درک کرده اند که طرف های مغرض وفاسد دست اندرکاران تفرقه وجنگ های ناسیونالستی شیطانی درکشور ما به چه قساوت قبرهای دسته جمعی هموطنان مارا حفر نمودند، به چی قساوت وناجوانمردی شخصیت های ما را هم از لحاظ روانی وهم از لحاظ فزیکی ترورنمودند.... دراوج بی مروتی اطفال وکودکان وخانواده های ابرومند افغان را آتش زدند، مجبور به گریز از وطن کردند، هتک حرمت نمودند وبه هزاران دسایس دست بردند که تاریخ پر ماجرای ما نظیر آن راکمتر بیاد دارد......

اثار تاریخی، منابع غنی داشته های زیرزمینی، آثار ملی وفرهنگی ، جنگل زارها تا استخوان های نیاکان وشهدای ما دراین جنگ اهریمنی به دست تطاول وغارت رفت، همان آقای که ملت مارابه توحید فرامی خواند« اثار تاریخی مارا » که به عقیدهٔ وی از مظاهرات بود به ده ملیون دالر به فروش رساند ودربازار موحدان شرق میانه قیمت یک « بت بودا » به یکصدوده ملیون دالر رسید واین دالرها را مفتی اعظم و مؤحد دوران، آن که فتوی کشتار ملت ما را صادر می کرد درحساب های بانکی اش سرازیر نمود.. ایا جای تاسف نیست ،ایا هنرزهم باید عبرت نگیریم؟!

بلی!

اصحاب الرأی کشور به ماتم نشستهٔ من، وزرای کرام ورئیس عالیقدر ادارهٔ مؤقت و بزرگان جهاد .آیا به خلا های اخلاقی ملی ما دلالت نخواهد کرد که چشم امید به سازمان ملل داشته باشیم وتکیه برعساکر حافظ صلح نمایم به این عنوان که بگنار شیرازه بندی ملی ما را همین مهمانان گرانمایه کنند؟! اگر چنین است، پس ما چه شدیم وحیثیت ماچه ؟!

همین اکنون به ملیون ها انسان درفرامرزهای افغانستان درآتش انتظار وحدت ملی ما می سوزند اگر رای صایب ودیدهٔ نافذ دارید بیایید واین قیامت ها را تماشا کنید!!!

قرارداد پایپ لاین گاز...

کار دایم وقایم برای جوانان بااستعداد اما بیکار ما ، مفاد دیگری از قبیل ساختن شهرک ها ، هوتل ها وسایر لوازم معیشت وحفر چاه آب نوشیدنی وحتی آبادی دشت های سوزان به زمین های زراعتی سرسبز وزیبا نیز گردد تعداد زیادی از نفوس ناچار وبیکار مارا به خود مشغول دارد.

واما:

ناگفته نباید گذاشت که تکمیل این پروژه عام المنفعت ، چنانچه درمنطقهٔ وجهان طرفداران وحامیان زیادی دارد طبعاً دشمنان وبدبینانی در اطراف دور ونزدیک ما بصورت عیان ونهان هم خواهد داشت.

دشمنان وبدبینانی که متاسفانه می توانند تا حد زیادی درامور داخلی کشور ویران ما مثل سابق، اعمال نفوذ کنند وما راحسب معمول بجان همدگر انداخته و به نفع خود ومنافع ملی خویش ، تخم کین وآشوب وفساد بکارند واین پروژه را مثل بسا از امور دیگر به ناکامی سوق دهند.

البته دراین مورد درگذشته های قریب قراین وشهود زیادی هم موجود است که براین همه اختلافات ورقابت های خاص اقتصادی وسیاسی روشنی بیشتر از پیش می اندازد لذا بر ما وسایر دست اندرکاران این پروژه وپروژه های دیگر مماثل است تابصورت تکیه برجلو، حرکت واز هیچ گونه کیدو مکر سیاسی واقتصادی وامثال آن دردور وپیش خود ، لحظه ای هم غفلت نورزند واز مراقبت نزدیک اوضاع چشم نپوشند .

چارحد وشش جهت این جهان
دام وکمین است عیان ونهان

لویه جرگه اضطراری و سرنوشت صلح

حقوق بشر و متهم به جنایت جنگی نباشد . درین رابطه از کاندید تعهد نامه گرفته می شود که درگذشته درمورد ، دارای حساب صاف وپاک است (چه اعتماد خوشباورانه ئی) اما مشکل کار درینجاست که طبق ماده ۲٦ قانون اساسی نافذ (١٩٦٤م) «برائت ذمه حالت اصلی است، شخصی تازمانیکه ازطرف محکمهٔ ذیصلاح محکوم شناخته نشده باشد ،بری الذمه شناخته می شود ».

به اتکابه همین ماده کلیه متهمین جنایات جنگی بخود حق میدهند که درلویه جرگه راه یابند ویا پیوستن با برخی اعضای حکومت (به اصطلاح اعضای طبعی لویه جرگه) دربطن لویه جرگه یک سندیکای دفاع از متهمین جنگی را ایجاد نمایند.

برای جلوگیری از نفوذ متهمین درلویه جرگه اضطراری ، چندین راه معقول ودرعین حال عملی وجود داشت:

الف: اعلام لست متهمین جنایات جنگی ازطرف ستره محکمه ، این متهمین قبلاً شناسائی شده اند: اعضای ارگان های رئیسه حزب دیموکراتیک خلق (بیروی سیاسی، کمیته مرکزی واعضا) ، کدر های برجسته اردو وثارندوی ،خاد ،محاکم وثارنوالی ها اختصاصی وانقلابی آن رژیم و منسوبین عالی رتبهٔ خاد که رهبران وقوماندانان برخی گروهای سیاسی ونظامی رابایدبه آن علاوه کرد.

ب : صدور یک فرمان تقنینی دررابطه به سلب حق کاندید شدن به لویه جرگه از اشخاصی که طبق حکم فقره الف فوق الذکر متهم تشخیص شده اند.

ج: تدارک زمینه محاکمه جنایت کاران جنگی درداخل ویاخارج افغانستان قبل از تدویر لویه جرگه اضطراری.

درین حال جنایت کاران محکوم می شدند وسائر متهمین با داشتن سند برائت محکمه حق اشتراک درپروسه صلح دریافت میکردند.

برای جلوگیری جدی از شمول محتمل جنایت کاران جنگی درترکیب لویه جرگه آینده فقرات الف، ب و ج درنظر گرفته نشده، علت این امرآنست که برخی از متهمین درادارهٔ عبوری به آن اندازه نفوذ دارند که جلو طرح دعوی ملت افغانستان را علیه خود بگیرند.

* * *

درترکیب لویه جرگه ظاهراً براحصائیه سال ۱۹۷۸ اتکا می شود.این احصائیه نفوس اکثریت قومی را ۵۵ فیصد تثبیت کرده است.

اکثریت قومی باید ۵۵ فیصد کرسی های کمیسیون ۲۱ عضوی مؤظف به تدارک زمینه تدویر لویه جرگه اضطراری را احراز میکرد که نکرد . همین اکثریت باید درحدود ۵۵ فیصد درترکیب لویه جرگه آینده سهم داشته باشد.

باتپ وتلاش دامنه داری که به قصد برهم زدن تعادل قومی لویه جرگه به مشاهده می رسد، بعید به نظر جلوه می کند که لویه جرگه بتواند انعکاس واقعی وصادقانه ترکیب قومی جامعه افغانستان باشد، درین حال سرنوشت «صلح» بی چاره چه خواهد شد؟

چیست یاران طریقت بعد ازین تدبیر ما...

بازیافته ایم ودارای حکومت مؤقتی شده ایم که مژدهٔ حکومت عبوری ونوید حکومت قانونی ومنتخب را بما درخود مستور ومکنون دارد از کرده های منفی وگفته های منفی تر گذشته، بگذریم وبرای جبران معاصی ؟ گذشته ها را تاحد امکان به منظور بهبود حال وآیندهٔ مشترک مرغوب ومطلوب از یادببریم ،ازاتحاد گذشته رهسپار وادی وحدت شویم وبا اشتراک مساعی جمیله، قابلیت های - کم وبیش ، نیز اسباب وافزار کار دست داشته ووحدت نظر- عمل در راه ارتقای مادی ومعنوی کشور خراب خود کمربندیم **«خنده بردیروز را یکسو نهیم - گریه برامروز وبرفردا کنیم»** خود را بشناسیم ودرباز سازی خرابه های کشور که فاعلین اصلی آن خود ما هستیم از یکطرف وباز سازی فکری وذهنی مردم خود از دل وجان بکوشیم نظامی بسازیم ،متفق علیه عام پسند ودر پشتیبانی ، استحکام وارتقای آن، متفق الرآی ومتفق القول باشیم هیچ فرقی نمی کند چه نوع از انواع وچه قسم ازاقسام حکومت باشد. طرز و نوع دولت درذات خود هدف نیست بلکه وسیله است هدف عالی واصلی خدمت به مردم وکشور است وپیروی از طریقت بجزخدمت خلق نیست حق خود ارادیت که در ۳۰ سال آینده از ما بزور زروزور ربوده شده واز آن به کلی محروم گشته ایم : بیائید با مقدرات مردم بیش از ین بازی نکنیم چه متأسفانه یابه معنی اصلی، یک نظام (کثیر البنیاد) یاکثیر القاعده وکثیر....به درستی پی نبرده ایم ویا آنرا به میل ورغبت خود درجامه ای پوشیده ایم که با قد وقامت آن راست نمی آید ویا هم خدای ناخواسته از تجاهل عارف کار گرفتیم که نتیجهٔ آن همینست که می بینیم.

به هرصورت وقت آن رسیده است که هر یک نزد خود به منظورتعالی کشور وکشوریان ، سربه گریبان اعتراف کرده واز نیات، گفتار وکردار گذشته نادم شویم ازاستبداد رای وبه اسارت کشیدن جسم وجان، عقیده ووجدان مردم بینوای خود که از خود وبیگانه، هردو، به وفرت ستم دیده وهنوز درمیان این شبکه ها واین دام ها ودانه های عیان ونهان عاجزانه دست وپا می زنند دست برسر شویم.ودست بدست هم گرداده وطنی راکه خود ویران کرده ایم به حیث یک وجیبهٔ ملی و قبول مسؤلیت اجتماعی وشخصی دوباره بسازیم خیری برسانیم واز رساندن شر (حاشا وکلا) برای اولین وآخرین بار، بپرهیزیم وفیصله های مهم را برای مراجع مهم خود ازقبیل: پارلمان ولویه جرگه های خود که امید است صاحب آن واز برکات آن توام با قانون اساسی مستفید گردیم... واگذار گردیم.

یکی از مفکرین فقید ماگفته است:

مرا حدیث زویرانی دل است نه گل
که چون خراب شود باز می شود آباد
از آن دیار، مرا یاد میدهد امروز
که مردمانش اسیرند ومملکت آزاد

نشر کتاب های ممد درسی، یک ضرورت مبرم برای کودکان

الپتگین

درحال حاضر (۱٦٠) میلیون کودک درسراسر جهان از نعمت سواد محروم اند.

پیامد جنگ وبحران ناشی از آن طی بیست وچار سال اخیر، درتمام عرصه های حیات، به ویژه کودکان که به سبب شرایط سنی استعداد آسیب پذیری بیشتر را، نسبت به بزرگسالان داشتند، ناگوار بوده است درحالیکه کودکان نیازشدید به حمایت ومراقبت وتأمین سلامت جسم وروان داشته ودارند.

کنوانسیون حقوق کودکان که یک پیمان نامهٔ بین المللی بوده وبرای دفاع و حمایت از حقوق آنان، پس از ده سال گفتگو، میان کشورهای عضو سازمان ملل متحد در۱۹۸۹ تصویب ودر ۱۹۹۰ به اجرا درآمد که تااکنون از شمار۱۹۳کشور، ۱۹۱ کشور به این کنوانسیون پیوسته وخود را مکلف به اجرای مفاد آن میدانند که افغانستان نیز این کنواسیون را درسال ۱۹۸۹ امضا ودر ۱۹۹٤ آنرا تصویب نموده است دررابطه به کودکان این زمینه را پیش می کشد که: دوران کودکی ازاهمیت خاصی درحیات کودک برخوردار بوده ودر واقع پایه واساس رشد جسمی، ذهنی، عاطفی واجتماعی اطفال دراین سال ها شکل می گیرد. ازاین رو، توجه به این دوران از راه وضع قوانین مناسب برای کودکان وتلاش درراه بهتر کردن شرایط زند گی آنان، امر ضروری دانسته میشود.

بحران درکشور، کودکان را از آموزش وخدمات تعلیم وتربیه واز آن طریق آشنایی با محیط وماحول، تقریباً به کلی محروم ساخته ودر مقیاس کودکان کل کشور درجریان همین سال ها، عرضه خدمات آموزش وپرورش که صرفاً برای عده از کودکان شهر نشین صورت میگرفت، خیلی اندک وناچیز بوده است. در کشور آن عده مکاتب و نهاد های آموزشی وپرورشی که تا حدی از آسیب جنگ کنار مانده ویه طور فعال ویا نیمه فعال فعالیت داشتند به سرخورده گی نصاب درسی وتعلیمی دچار بودند درکشور های همسایه افغانستان که بیشترین پناه گزینان را درخود جا داده بودند نیز وضع تعلیمی وتربیتی کودکان با دشواری های درپیوند به اقتصاد خانواده ها مواجه بوده است. مزید برین کتاب های ممد درسی که درانکشاف ذهن و مهارت های کودکان، می تواند از اهمیت ویژه، برخوردار باشد، کمتر نشر ودراختیار کودکان قرارداده شده واگر چنین موردی ملاحظه شده بسیار اندک وناکافی بوده است.

فراموش نکنیم که نشریهٔ «سراج الاطفال» عهد اعلیحضرت امان الله خان و درادامه آن درسال های پسین مجلات «بخوان وبدان»، «دکوچنیانو ږغ» وبعداً «دکمکیانو انیس» «روشنک»، «رنگین کمان»، «معارف» و«مشعل دانش» وسایر نشریه ها وکتاب های که برای کودکان واطفال، در داخل وخارج کشور به چاپ رسیده وبعضاً هنوز چاپ میشوند، موضوعات روان شناختی ونیاز مندی های اطلاعاتی وآموزشی کودکان را تاحدی درمحدودهٔ خود باز تاب داده اند که درخور ارج گذاری است.

• باتوجه به نیاز کودکان واطفال کشور ما درشرایط کنونی نشر وپخش نشریه های ویژهٔ کودکان درکنار کُتب درسی، به حیث مواد ممد درسی که نقش سازنده، در بیدار ساختن، ذوق مطالعه، قدرت تخیل، انکشاف ذهن، پرورش مهارت ها والقاح مفاهیم زیبای زندگی، برای کودکان دارد یک ضرورت مبرم ویک وظیفه تأخیر ناپذیر ادارهٔ مؤقت وحکومت انتقالی آینده دانسته میشود که باید به آن بدون تعلل پرداخته شود.

مردم چی می گویند!

میگویند:

برخلاف گذشته ها که کابل شهر طلوع، تلاش، ایستایی وپیشگامی بودوشهریان آن درتعیین سرنوشت کشور نقشهای عمده و کلیدی را ایفا میکرده اند، اینبار شهر خاموش و بیصدا با جمیعت بیعلاقه ودلگیر دررابطه با چگونگی ساختار نظام آینده در کشور تدویر انتخابات ولویه جرگه را ازدور به تماشا نشسته اند.

می گویند:

لویه جرگه وحکومت عبوری باید در رابطه با استرداد مبلغ ٥٥٥ ملیون دالر سرمایه بانکهای افغانستان که به اساس زدوبند های سیاسی واجتماعی به امر سردمداران رژیم های گذشته دراختیار عده یی از تجار داخلی وخارجی گذاشته شده است وطی این همه سال آنان از فیوض آن به دارایی های هنگفتی دست یافته اند اقدامات جدیی رابه منصه اجرا قرار دهند.

می گویند:

شاغلی حامد کرزی رئیس ادارهٔ مؤقت افغانستان تمامی تحایف وهدایای راکه ضمن سفر های پیهم ومتعددش به کشور های خارجی دریافت داشته است مال بیت المال خوانده وبه دافغانستان بانک تحویل داده است در میان این تحایف مقداری طلا والماس هم شامل است.

می گویند:

لویه جرگه اضطراری وادارهٔ عبوری آینده باید قبل از آنکه کار از کار بگذرد روی مسئله حاتم بخشی های زمامداران گذشته که دربدل خونریزی ها وخوش خدمتی های عده یی ازافراد ودارودسته های شان وهمچنان اتباع خارجییکه در ویرانی وکشتار های بیرحمانه درکشور مان دست داشته اند عمیقاً غور نموده وبه ضبط آن همه ملکیت های عامه ودولتی که در اختیار این افراد گذشته شده است مبادرت ورزند. همچنان درتطبیق این ماده قانونی اساسی افغانستان که هیچ تبعه خارجی نمی تواند زمین وجایداد درافغانستان خریداری نماید جدأ بکوشند.

می گویند:

چیغ وداد وفریاد عده یی از مسورلین بلند پایه کشور که اجراات ناسالم، غیر قانونی وغیر اصولی شان توسط مطبوعات یا مراجعه مستقیم هموطنان به رخ های مبارک شان کشیده شده ومی شود به آسمانها بلند است.

این آقایان را اکثراً کسانی تشکیل میدهد که درگذشته کوچکترین اشتباه حریفان سیاسی نظامی شان را در دولت داری ومردم داری گناه نابخشودنی پنداشته واز ایراد بیانات طویل وعریض وحتی نشر وپخش مقالات پی در پی درآن موارد به کثرت چشم گیری استفاده ها می کردند.

خسرو محیا

دهوښیارانو لویه!

یا زه نه وای یا... زه!

م. عمران

زه چی دلویی جرگی په باب روان بهیرته گورم دهیواد د نامتو شاعر او ادیب ښاغلی پسرلی دیوی ادبی لیکنی کرکټرونه را په یاد شی.

نو موړی په خپله هغه لیکنه کی چی متاسفانه سرلیک او ټول جزئیات یی رانه هیر دی دیوه هوښیار سړی کیسه راوړی ده چی هری ستونزی ته یوه لاره راوباسی اوپه خپل عقل اوهوښیاری دخپلی مخی خنډونه لری کوی.

یوه ورځ یی زامن پیسی تری غواړی چی دنورو ماشومانو په څیر چارمغز پری واخلی اوبیا یی له ماشومانو سره وگټی او لوبه پری وکړی.

هوښیار کاکا پرخپلو ماغزوزور راوړی اوبالاخره دستونزی حل را وباسی، خپلو زمنو ته وایی چی سهی ده زه هره ورځ تاسو ته چار مغز اخلم خوپه دی شرط چی لوبه به لماسره کوی، دزامنو یی دی ته فکر نه رسیږی چی څه خبره ده دی شرط ته هم راضی کیږی. هوښیار یوه ورځ څو چارمغز اخلی راوړی یی څه څان ته پریږدی نور یی په زامنو ویشی اولوبه ورسره کوی. څرنگه چی دی لوی دی په لوبه پوهیږی زامن یی چار مغز بایلی اودی یی بیا په صندوق کی ږدی سبا ته یی بیا را اخلی اوپرونی لوبه تکراریږی اوبیا همدغه دویشلو او گټلو لوبه بی له کوم اضافی لگښته هره ورځ دوام لری.

خدای «ج» دی وکړی چی «لویه جرگه» له اولس سره هماغه دچارمغزو لوبه نشی چی پری ملامت هم شی، پری قانع هم نه وی، لویه به جوړه ددوی په شعار وی خو وړی به یی هغه هوښیاران چی دپردی ترشا یی پر لویه لاس بردی.

زه خوچی اوسنی جریان ته گورم پرهغو یارانو می زړه درد وکړی چی په «لویه جرگه» ویلویی ژبی تناکی شوی او کلونه، کلونه یی په دی نامه خواری اریانی وگاللی، که اوس خبره هماغه دهوښیار لویه شوه بیا به څه کیږی؟!

In This Issue

1. Operations to take place against AL-Qayeda in Pak. Page.1
2. Afghan Ambassador in Pakistan visits AMRC Page.1
3. Loya Jirga brings hopes of Stability... Page.1
4. Unless Loya Jirga fulfilled advantageous for .. Page.1
5. Emergency Loya Jirga & its fate... .Page.1
6. The specified troubles of Government... Page.2
7. Uncle is a guest of many nights... Page.2
8. Petition of gas pipeline between Turkmen &Pak Page.3
9. Women are capable enough to grow up children. Page.3
10. What are friends, after our curiousness ... Page.4
11. Loya Jirga & National reconciliation... Page.5
12. What do people say...? Page.8
13. Practical books for studying, published ... Page.8
14. Game of the creative !... Page.8

ERADA: Weekly Independent Fublication
Publisher: Afghan Media Resource Center
Fourder: Haji Sayed Daud
Chief Editor: Atiqullah Pazhwak
Assistant: Mia Gul Arwal Editor: Zuhoor Afghan
Add: House # 2. Canal Bank Road
U.P.O. Box 909 University Town
Peshawar - Pakistan
Tel: (92-91) 854145 Fax: 841785
E-mail Add: amrc@brain.net.pk
Subscription in USA, Europe & Australia 60 US.$
Regional Countries: 30. US. $ Pakistan Rs. 200
AC. USD AC/ No. 01801406 & AC/ Rs. No. 01007039.
Bank Al-Falah Ltd. 6-B. Islamia Road. Peshawar Cantt.
You can remit your donations to the above account No.

اراده

دمقالو په انتخاب کی واکمنه ده. هره مقاله دلیکوال دنظر څرگندونه کوی رارسیدلی مقالی بیرته نه ورکول کیږی دگډون کلنی بیه:
په امریکا کی، اروپا او استرالیا کی: ٦٠ امریکایی ډالر.
دسیمی په هیوادونو کی ۳٠ امریکا یی ډالر
په افغانستان کی: ۲٠٠٠٠ افغانی
په پاکستان کی: ۲٠٠ کلداری
دشپږمیاشتو لپاره نیمه بیه دپوستی لگښت د اداری په غاړه ده.
دیوی گڼی بیه: ۳ روپی
A/C USS 01 801406
الفلاح بانک ٦ ب اسلامیه روډ پیښور
دلاس ته راوړلو ځایونه دپیښور ټول اخبار پلورنځی